

SA-0990

First Year B. R. S. Examination
March / April – 2011
Rural Development & Management

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના
(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="F.Y. B. R. S."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="RURAL DEVELOPMENT & MANAGEMENT"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="9"/> <input type="text" value="9"/> <input type="text" value="0"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="Nil"/>
	<input type="text" value="Student's Signature"/>

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(૩) નીચેના છ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તરો સવિસ્તર આપો.

- ૧ આઝાદી પછીના ગ્રામવિકાસના કાર્યક્રમોની યાદી તૈયાર કરી આદિવાસી વિકાસ યોજનાના કાર્યક્રમો વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- ૨ ગ્રામવિકાસના વિવિધ અભિગમો જણાવી ગાંધીવાદી અભિગમ વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- ૩ માનવીય સાધનવિકાસની પરિકલ્પનાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ગ્રામવિકાસમાં તેના ઉપયોગ વિશે ખ્યાલ આપો. ૧૪
- ૪ વ્યવસ્થાપનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવી વ્યવસ્થાપનના ફાયદાઓ સમજાવો. ૧૪
- ૫ ગ્રામવિકાસ એટલે શું તે સમજાવીને ભારતીય આર્થિક વિકાસમાં તેની અગત્ય ચર્ચો. ૧૪
- ૬ ગ્રામવિકાસમાં અવરોધક પરિબલો જણાવી નેતૃત્વની સમસ્યા ગ્રામવિકાસ માટે અવરોધક પરિબલ તરીકે સમજાવો. ૧૪